

Skalbimo priemonės

Skalbimo priemonės – tai ištisas pasaulis: milteliai, pastos, skalavimo priedai, balikliai, minkštikliai....

...taigi, norint švariai ir saugiai skalbti reikia išmanyti daug dalyk ...

Kas padeda skalbti? Kiekvienos skalbimo priemonės etiketėje rasite nurodyta daug vairių medžiagų:

- ✚ **Paviršiaus aktyvios medžiagos (PAM)** – tai svarbiausia skalbiklio dalis, padedanti nuo audinio atskirti nešvarumus. Jos gali būti katijoninės (dažniausiai sulfatai), anijoninės (sulfonatai, chloridai), alkilfenoleksilatai. Nuo PAM kiekio skalbiklyje priklausys, kiek skalbinių galima išskalbti.
- ✚ **Fosfatai, fosforo junginiai, polikarboksilatai** minkština vandenį.
- ✚ **Zeolitai** naudojami vietoj aplinkai pavojingų fosfatų.
- ✚ **Chloro junginiai, vandenilio peroksidas, karbonatai, perboratai** – tai balikliai.
- ✚ **Fermentai, enzymai** padeda pašalinti viršydami mėsą.
- ✚ **Audinių minkštikliai** – chloroformas, benzilacetatas, pentanas.
- ✚ **Optiniai balikliai** – tai molekulės, kurios skalbimo metu nusėda ant audinio ir paryškina šviesiai spalvą audiniui.
- ✚ **Kvapiosios medžiagos** suteikia skalbikliams ir skalbiniams kvapą.
- ✚ **Spalviniai pigmentai** – spalvas atgaivinantys priedai.
- ✚ **Natrio sulfatas, vanduo** – tai užpildai, padedantys išlaikyti gaminių substancijas.

Saugokime savo sveikatą!

- ✚ **Alergija...** Šiandien šis žodis žinomas daugeliui... Alerginė organizmo reakcija gali būti viršydami – mišrioji, akių ar odos peršaldymai, paraudimai, išbėrimai...
- ✚ **Kontaktinis alerginis dermatitas** – tai lėtinis paviršinis alerginis odos uždegimas, kilęs alergenų kontakto su oda vietoje dėl organizmo sensibilizacijos;

Vis dažniau **alergijai ar kontaktiniam dermatitui** sukelia skalbimo priemonės dėl jų sudėtyje esančių alergenų: **kvapiniai priedai, dažai, chloro junginiai, vandenilio peroksido, karbonatų, optiniai balikliai, audinių minkštikliai**. Kartais nereikia net skalbti – staigi alerginė reakcija gali sukelti vieną aštrų skalbimo miltelių kvapą ar dulkių! Likusios rūbuose ir neišskalbtos skalbimo priemonės gali dirginti odą ir gleivines, ypač jei gausiai prakaituojama (tuomet jos nusėda ant drėgnos odos ir ją stipriai alergizuoja).

Darnus vartojimas: kiek kainuoja žinojimas?

Velkantis tokius drabužius, mažos dulkelės gali paklipti kvapavimo takus ir juos sudirginti. Norime, kad skalbimo priemonės pašalint skalbiniuose esančias daleles, tačiau kartu jos pašalina ir apsauginį riebalinį sluoksnį nuo mūsų odos. Dėl to oda sausa, skeldžiama, parausta, peršti. Mažiausias žaizdeles gali patekti į virusus mikroorganizmus. Nepatartina skalbiant rankomis naudoti miltelius, skirtus automatinėms skalbimo mašinoms, nes jie labiau sausina ir dirgina rankas. Kai kurios skalbikliuose esančios medžiagos yra toksiškos ir gali sukelti virškinimo židinius, reprodukcinis susirgimus ar kitaip pakenkti organizmui: EDTA, NTA, alkilfenoletoksilatai, chloro junginiai, daugelis kvapai (ypatingai sintetiniai muskuso), minkštikliai.

Atsargiai – vaikai! Jie smalsūs, susipažįsta su pasauliu viską liesti, uosdami, ragaudami... O skalbimo priemonės kvepia, pakuotės spalvota, patraukti. Todėl dažnai skalbimo priemonei jie paragauja ar suteptomis rankomis pasitrina akis, burnas...

Pakuotės

Skalbiklių pakuotės dažniausiai gaminamos iš baigtinių (neatsinaujinančių) gamtos išteklių, o pakuotės atliekos teršia aplinką ir didina švartynų užimamus plotus. Kai kurių plastikinių pakuotės sudėtyje, pvz., polivinilchlorido (PVC), yra chloro.

Kaip pasirinkti skalbimo priemones?

- ✚ Pirkite ekoženklus ("Gėlis", "Gulbė", "Mlynasis angelas", "Vandens lelija") paženklintus miltelius;
- ✚ Jie yra koncentruoti, t.y. juose daugiau aktyvių medžiagų, mažiau priedų; taigi ir mažiau pakuotės;
- ✚ Pakuotei nenaudojamas plastikas su chloro junginiais; kartoninei pakuotei naudojamas perdirbtas popierius;
- ✚ Ribojami fosforo junginiai - fosfatai ir fosfonatai;
- ✚ Nenaudojami alkilfenoletoksilatų grupei priklausantys PAM, muskuso turintys kvapai, EDTA, NTA, kitos medžiagos, kurios klasifikuojamos kaip pavojingos;
- ✚ Naudojamos tik lengvai aplinkoje skylančios PAM;
- ✚ Visuomet nurodomas dozavimas, vertinant ir vandens kietumą;
- ✚ Pateikiami patarimai, kaip skalbti, kad keltume kuo mažiau žalos aplinkai.

Darnus vartojimas: kiek kainuoja žinojimas?

Parduotuvėje galite rasti ir kitų gerų skalbimo priemonių, kurios nebūtinai yra pažymėtos ekoženkle. Pagrindiniai kriterijai, kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį renkantis skalbiklį:

- ✚ skalbimo priemonėje neturėtų būti nebūtinai cheminių priedų: dažai, kvapijamosios medžiagos, optiniai balikliai ...
- ✚ fosforo kiekis neturėtų viršyti 5%;
- ✚ biologinis skilimas aplinkoje (biodegradacija) - ne mažiau kaip 90%;
- ✚ koncentruota priemonė;
- ✚ skirta jautriems žmonėms arba vaikams.

Kiti naudingi patarimai apie skalbimo priemones

- ✚ Perskaitykite etiketę esančią informaciją! Sužinosite apie produktą daug naudingų dalykų: pavadinimą, paskirtį, sudėtį, naudojimą, dozavimą.
- ✚ Prieš skalbdami, atidžiai perskaitykite rekomendacijas dėl skalbimo priemonės dozavimo. Norint visiškai pašalinti skalbimo priemones iš audinio, jį reikėtų perskalauti ne mažiau kaip 16 kartų! Tada tuo daugiau pridėjama skalbiklio, tuo daugiau jo lieka audinyje!
- ✚ Jeigu sunku išsirinkti - pirkite miltelius su užrašu "Tinka skalbti vaikų drabužius" arba "Tinka žmonėms, kuriems oda jautri".
- ✚ Skalbimo milteliai turi nemažai neigiamų savybių: dulka, sukelia alergiją, dirgina kvėpavimo takus, skatina veido ar rankų odos paraudimą, sukelia niežulį, todėl geriau pirkti skystas priemones.